

Miru Plešču najvišje priznanje planinske zveze

Miro Plešec iz Sore je prejemnik svečane listine Planinske zveze Slovenije za dolgoletno predano delo v Planinskem društvu Medvode, predvsem na vodniškem in naravovarstvenem področju.

MAJA BERTONCELJ

FOTO: PETER KOŠENINA

Planinska zveza Slovenije vsako leto s priznanji izrazi spoštovanje prejemnikom za njihovo dolgoletno neutrudno in predano prostovoljno delo v planinstvu. Lanskoletna podelitev v soorganizaciji Planinskega društva Medvode je bila predvidena decembra v Medvodah, a je bila zaradi epidemije prestavljena. So pa prejemnike priznanj za leto 2020 že javno izpostavili. Prejemnik najvišjega priznanja, svečane listine Planinske zveze Slovenije, je Miro Plešec iz PD Medvode. Da je predan hribom, je zaznati že ob prihodu na njegov dom v Sori. Postavljeno ima tablo z napisom Triglavski narodni park, skale, zasajeno je cvetje ...

► **Ste prejemnik najvišjega priznanja Planinske zveze Slovenije. Kaj vam pomeni?**

Priznanja nisem pričakoval, me je presenetilo. Za mano je dolga doba v planinstvu. Na tej poti so bili ob meni ljudje, ki so mi vedno pomagali, bili tudi približno takšnih nazorov, kot sem sam. En sam človek ne more narediti veliko. To je torej priznanje vsem, ki so skozi vsa leta sodelovali z mano, imajo odnos do narave in do dela. Slednje je dolg nas vseh, da ohranjamo in razvijamo, kar so nam pustile starejše generacije na področju planinstva. Nič ni prišlo čez noč. Kot cvetje, ki spomladi na novo odžene, prav tako se vsako naše delo nekje začne in konča. Nikdar pa ne smeš delati, da bi se vprašal za plačilo, čeprav vložiš nešteto prostovoljnih ur. Delati je treba z veseljem, z zavedanjem, da naravi to dolgujemo. Če delo poteka še v dobri družbi, kot je to pri nas, pa je sploh krasno. Vsak je dal svoj doprinos na katerem koli področju, da so naše poti tako dobro vzdrževane in da se je narava, predvsem hribovsko cvetje, tukaj pri nas ohranila. Bili smo blizu temu, da zaradi trganja izgine iz Polhograjev.

► **Kako bi opisali svojo prehojeno planinsko pot? Dokumentacija pred nama na mizi je videti obsežna.**

Nagrajenec Planinske zveze Slovenije Miro Plešec na Gontarski planini nad dolino Ločnice

Dokumentacije se je v vseh teh letih nabralo res veliko. Po osemdesetem letu sem z razpisi vabil na izlete ljudi tukaj v našem koncu. Na kupu tukaj na mizi je 92 takšnih razpisov. To je bilo, še preden smo z izletniškim odsekom začeli pripravljati program izletov. Na področju varstva narave imamo opozorilne table za cvetje, opozorilne table za odnašanje smeti v dolino ... Natančno imam zapisano, kje kakšna stoji. Član društva sem že od mladih nog in s tem sem rasel. V PD Ljubljana-Matica sem naredil tečaj za gorskega stražarja. Takratni predsednik medvoškega društva me je nagovoril, da bi v Medvodah ustanovili odsek za varstvo narave. In smo se lotili. To je bil začetek, obdobje gorske straže, ki je trajalo dvajset, trideset let. Odsek za varstvo narave je dobro deloval, za petdesetletnico društva pa smo okrepili izletniški odsek, ga postavili na novo. Šli smo v tečaje za planinske vodnike, tako da še danes zelo aktivno deluje izletniški odsek z vsem vodenjem. Po drugi strani se je odnos do narave veliko spremenil. Cvetje se je ohranilo, ljudje so končno dojel pomen varstva

narave. Že sama miselnost se je veliko spremenila in spremenili smo delovanje, tako da smo prešli na vzdrževanje planinskih poti, kar je prav tako varstvo narave. Poti so vedno širše, tudi gorskih kolesarjev je vedno več, poti se uničujejo. Že narava sama je taka, da s svojo erozijo pripomore k slabšanju stanja poti in treba jih je sproti obnavljati.

► **Zakaj ste se odločili ravno za delo v odseku varstva narave? Od kod ljubezen do narave, cvetja?**

Vsi živimo z naravo. Eni se tega malo bolj zavedamo, drugi malo manj. Mor-da je ravno ta del Polhograjev z bogastvom cvetja pripomogel k temu. Trudili smo se za njihovo ohranitev. Imeli smo trideset gorskih stražarjev. K sodelovanju smo pritegnili tudi ljudi z druge strani Grmade, iz Polhovega Gradca, kjer takrat še niso imeli svojega planinskega društva. Tudi na njihovi strani je rastišče blagajevskega volčina, ki je zavarovana vrsta.

► **Mlajšim generacijam se verjetno zdi neobičajno, da so bili v Polhograjih gorski stražarji. Zakaj je bilo to potrebno?**

V šestdesetih, sedemdesetih, tam do osemdesetih let prejšnjega stoletja so ljudje množično hodili v naše hribe. In ob tem so trgali cvetje, in kar je še slabše – s koreninami, in ga odnašali domov. Celi šopi cvetja so romali iz Polhograjcev. Imeli smo kar veliko dela. Vzpostavljeno smo imeli dežurstvo, opozarjali ljudi, kakšnemu si tudi vzel šop cvetja. Miselnost ljudi se je sčasoma spremenila in danes cvetja pravzaprav nihče več ne trga. Sama rastišča so se obogatila, obstala. Omenil sem že blagajev volčin, tu so še dišeči volčin, širokolistna lobodika, kranjska lilija, turška lilija ... To je vse zaščiteno cvetje.

► S planinstvom ste povezani od doma. Kam ste zahajali?

Že s starši smo kot otroci hodili v te naše hribe, Polhograjce. Z odraščanjem sem postopoma spoznaval tudi druge, višje vrhove.

► Vaš najvišji osvojeni vrh?

Najvišje sem bil na Monte Rosi. V hribe zunaj naših meja tudi z izletniškim odsekom nismo veliko hodili. Sedaj vodimo v Karnijske Alpe. Vsako leto organiziramo tja okrog tri izlete. Od leta 1999 delujem kot planinski vodnik. Veliko hribov smo prehodili v vseh teh letih, kot izletniški odsek pa še nismo imeli izleta na Triglav. Ljudje vidijo samo Triglav, pa prej lahko nič ali zelo malo hodijo po hribih. Dvigati se je treba počasi, kot na vseh področjih. Tega bi se ljudje morali bolj zavedati – zaradi varnosti. Imamo toliko lepih poti in vrhov, ki nudijo še bistveno več kot sam Triglav, še zlasti kar se cvetja tiče.

► Kje vam je najbolj všeč?

Vsaka pokrajina ima svoje značilnosti. Zelo ljuba mi je celotna veriga Karavank na naši strani. Skoraj do vrha so zelene, na drugo stran pa prepad. Všeč so mi tudi Zahodni Julijci, malo čez mejo.

► Kljub vsemu se zdi, da eden izmed vaših ljubših vrhov ostaja Osolnik. Bo držalo?

Seveda. Je le domač hrib. Logično je, da smo največ zahajali v ta konec. Za cerkvijo na Osolniku je planina, ki je bila včasih tako zaraščena z grmovjem, da je s škofjeloške strani že sililo v cerkev. Z društveno akcijo smo vse posekali in ves les zvozili v dolino. Stanje vsako leto vzdržujemo: pokosimo, da se ne zarašča.

► Pod zadnjo strmino na Osolnik je krasen kozolec, ki je vaše delo. Nova je tudi pot.

Kozolci niso del društvenega dela, so "za zraven". Več sem jih postavil. Nekaj

navdiha sem dobil v Planini pod Golico. Tam je tudi domačin, bil sem že pri njem, ki ima tudi svojevrstne table. Nova pot po gozdu pa je bila akcija društva – kar obsežna. Dela nam nikoli ne zmanjka, vsako leto se pokaže kakšna nova potreba. Nič ni večno. Je treba obnavljati, sicer se dela še večja škoda. Kar nekaj dela je tudi z odstranjevanjem podrtih dreves. Hitro se je treba odzvati, žago v roke in gremo. V Polhograjcih skrbimo za okrog 55 kilometrov planinskih poti. Pomembno je, da se ljudje na njih dobro počutijo, da ni težav, da bi se kdo izgubil. Nazadnje smo na primer na Gontarski planini na novo utrdili okrog sedemdeset metrov poti. Na Osolniku, Gontarski planini, Tošču in Jeterbenku smo postavili okrog trideset lesenih klopi.

► Očitno ste res uigrana ekipa ...

Imam skupino, in če jih pokličem za akcijo, mora res biti tehten razlog, da se je ne udeležijo. In pri nas se dela. Če jih vprašate, bodo rekli, da sem najbolj zahteven šef. Do zadnjega ne popustim. Večjih akcij se udeleži do trinajst ljudi. Pred leti, ko sem delal poročilo, sem zapisal hudomušno: "Leto se je nagibalo proti koncu in naredili smo še inventuro. Firma, ki se je dajala po teh govcih, je štela petnajst članov, nekateri so bili prisotni stalno, drugi občasno. V rednem delovnem razmerju je pet garačev, vsi ostali so upokojenci z večjo ali manjšo kilometrino. Predvsem pa jim je doma dolgčas in se nimajo kam dati. Pri tem smo upoštevali tudi družinski zakonik in jim nudili tudi nekaj za pod zob, s tem pa vsaj delno pripomogli, da njihov družinski proračun ni dobil še večje luknje. Res je tudi, da smo vse delali na črno, da ni bil nihče prijavljen na zavodu za le-nuho, skratka da smo upoštevali smer-nice aktualne politike, ko te nihče ne šmergla – ne od spodaj ne od zgoraj." Večkrat napišem kaj v takšnem stilu. Veliko sem bral planinsko literaturo in zmeraj dodajal kakšne verze, misli ... To imam še vedno v navadi za zgibanke o planinskih izletih, da ni vse tako suhoparno.

► Kako pa je s podmladkom?

Tukaj pa ni ravno obetavno. Ne želim tarnati, a je vrzel. Nekaj fantov je po dvajset let mlajših od mene, starih tam okrog petdeset let. To je kar uspeh. Pomembno je, da gre tradicija naprej. Ko si v društvu, si aktiven na vseh področjih. Bil sem tudi pri markacistih. V Ta-

marju smo imeli dom in smo vse poti, od Ponc do Jalovca, Mangarta in Vršiča, pomagali markirati. Tudi očiščevalne akcije smo imeli v okviru odseka varstva narave. Včasih so bile po tem večje potrebe, ozaveščenost ljudi je k sreči iz leta v leto večja. Bi pa ob tem omenil, da je koronakriza v naše hribe "naplavila" kar precej pohodnikov, ki iščejo energijo in mir. Moramo se strinjati, da je to pravilno. Opažamo pa, da nimajo tistega čuta do narave, če rečem, da niso pristni planinci. Vsak naj tisto, kar prinese v hribe, tudi odnese nazaj v dolino in naj uživa v naravi. Gibanje v naravi je ne nazadnje najboljši respirator za pljuča.

► Ko ste v hribih drugje po Sloveniji in v tujini, ste verjetno še bolj pozorni na urejenost poti. Kako bi jo primerjali z medvoškimi hribi?

Pri nas so lahko na tem področju velike razlike. Morda v društvih ni ljudi, imajo večje potrebe, kakšen večji okoliš ... Planinska zveza ureja enotne smerne table. Tudi pri nas smo jih v enem delu že zamenjali. To imamo dobro urejeno. Kar se enotne urejenosti usmerjevalnih tabel na planinskem področju tiče, pa smo kot zveza malo zadaj – tako za Avstrijci kot za Italijani.

► S prejemom najvišjega priznanja Planinske zveze Slovenije se vaše delo zagotovo še ne zaključuje?

Dokler se bo dalo, bomo delali naprej. To je v zadovoljstvo. Je dolg, ki ga vračamo naravi za vse tisto, kar v njej doživljamo. Moja želja je tudi, da bi se nam priključil še kdo iz mlajše generacije. Naj kar pridejo. Opažam, da veliko mladih hodi po hribih, delo v društvih pa jih premalo zanima.

► Zaključiva s kakšno mislijo?

Z zapisom Marjana Lipovška, ki mi je zelo ljub: "V mraku sem dospel v dolino. Za seboj sem puščal tihi večer prejšnjega dne, noč v sladkem senu, strmo gorsko pot skozi zasnežen žleb in trenutke sreče visoko na vrhuncu gore. To je gornikovo poldne. Potem se začne zatona, hoja navzdol in tiha otožnost, ki se nas loteva vselej, ko moramo v dolino. Gori je srečna samota, ki jo hodimo iskat. Gori so sen in resnica, hrepenenje in izpolnitev, otroško veselje in moško zorenje. Ure, ki se nikdar ne vrnejo in po katerih bomo vedno hrepeneli, nikoli pomirjeni, vselej voljni sprejeti zanje boj, samo, da jih dosežemo, doživimo. In zato ostajamo zvesti goram in svoji ljubezni do njih."